

Az első kérdés az volt: Miután a jelen közgyűlés egy már lefolyt hat éves ciklust zár be és egy új hat évet nyit meg: miért nem vette fel alispán ur előterjesztésbe azon intézkedéseket, a melyek a volt tisztikar működésére, annak miképen lett felmentetésére vonatkoztak? Ő ezt annál is inkább megvárta volna, mert mint a volt tisztikar egyik tagja, sajnálással bár, de kénytelen kijelenteni, miszerint ő még ez ideig hivatalából fel nem oldoztatott, holott egy félévés idő járt le azóta, hogy a választások s az ezek folytán szükségessé vált iratok átadása megtörtént. Meddig számdeközik még halogatni alispán ur a volt tisztikar feloldozására tett intézkedését az illetők és a közgyűlésnek tudomására hozni? Vagy talán hiba van azok eljárásában s oly bakok felmerülését látja, a melyek miatt az abszolválás lehetetlen?

Második kérdése ez volt: Minthogy az alispán erélyessége, mindenkire kiterjedő figyelme az, mi által a közigazgatás célja felé halad; minthogy a törvény és célból az alispánnak kötelességévé teszi a törvényhatóság területén a szolgabírák s az ezek járásában fekvő községek előjárásainak működését a helyszínen is megtekinteni és a felmerült hiányokhoz képest a legerélyesebben intézkedni: járt-e, tett-e utazást alispán ur a beállott új hat évus ciklusban valamelyik szolgabírói járásban? ha igen: miért nem emlékezett meg róla előterjesztésében; ha nem járt: miért e mulasztás?

A harmadik része volt tiszti ügyész ur interpellációjának ez: Köztudomáslag megyénk pénztárnoka huzamos idő óta beteg fekszik s mint-hogy a pénztárnoki teendők igen sok dolgot adnak: miképen van az kezelve? ki által helyettesített a pénztárnok? s ha a pénztárnok még huzamosabb ideig lenne beteg: a pénztári ügyek vezetése és az ezzel járó nagy felelősség kinek vállán nyugszik? Mindezekre nézve az előterjesztésben egy szó sem lévén, felvilágosítást kér s a következő indítványt teszi:

Jövőre az alispáni előterjesztés legyen egy szerkesztve, hogy abból az egyik közgyűléstől a másik közgyűlésig tett intézkedéseknek olyan képe keressék a közgyűlés elébe, melyből épen legfontosabbak ne hagyassanak ki s a melyből a közgyűlés vagy a tisztikar munkássága, mint egyéb a nyilvánosságot homlokán viselő intézkedések mintéjét világosan megérthesse. Továbbá küldjön ki a közgyűlés egy bizottságot, mely a volt tisztikar karnak adja meg már valahára az absolutoriumot s vizsgálja meg a pénzkezelést a pénztárnok betegsége óta s intézkedjék aképen, hogy a pénztárnok betegségeiből származható bajoknak eleje vétsék.

Az alispán ur felelete az interpellációkra következő volt:

A mult közgyűlésből egy bizottság volt kiküldve az iratoknak a volt tisztikartól átvétele, illetőleg az új tisztikarnak átadása végett. Ez a bizottság munkáját bevégezte s az átvétel, illetőleg átadás jegyzőkönyvet volt tiszti ügyész ur is aláírta. Hogy az absolutió volt tiszti ügyészre még meg nem történt: annak oka az, mert olyan ügyek is adtak át, melyek még nincsenek bevégezve s míg ezek le nem járnak, az azokból eredt felelősség a multa nézve még mindig akadályozza a felmentésre szükséges elszámolást, a mennyiben pénzről, vagy az ügyekben tett intézkedések helyes, vagy helytelen voltáról lehet szó.

Közütat igaz hogy nem tett ez évben, de ebben betegsége gátolta s az sem volt, mivel magát helyettesítte, mert a főjegyző február közepétől ápril közepéig sorozni kellett hogy menjen s egyedül az első aljegyzőre esett minden teher az ő betegsége és a főjegyző távolléte miatt.

A pénztárnok — fájdalom — beteg, de annak teendőit beosztotta s e részben semmi aggodalomra ok nincs, mert remélhető felgyógyulásáig a többi tisztársak az ő ellenőrzése alatt végzik annak teendőit.

Minthogy Kökösi ur az általa tett interpelláció első és harmadik részére tett feleletét nem vette tudomásul: az indítványok során tárgyalásra tüzetett ki és a következő határozatot hozta a közgyűlés:

Minthogy a scontrális szék időről időre a volt tisztikar működését ellenőrizte, e részben nem látja szükségét annak, hogy egy ujjon kinevezett bizottság ennek tett eljárása felett ítéletet mondjon a mult felett; de megbizja a scontrális székét, hogy a volt tisztikar abszolválhatása szempontjából vizsgálja meg az átadást, tiszti ügyészt pedig utasította a függő ügyek lehető sürgős lejárására, hogy volt tiszti ügyészrel az elszámolás lehetővé váljék s neki a fölmentés megadhatassék.

A törvények értelmében a pénztárnok egy évi betegsége alatt más pénztárnokkal nem lévén pótolható, alispán utasítatik, hogy a pénztári saját felelőssége alatt kezeltesse, egyik kulcsot maga, vagy az ő személyét helyettesítő kezelvén.

(A gyűlés folytatását jövő számunk hozza.)

A „székely mivélődési és közgazdasági egyesület“

központi választmányra Hajós János elnökte alatt folyó hó 7-én ülést tartott. Ez ülés tárgyai közül a következőket emelhetjük ki, mint kiválóan közérdekieket:

Bemutatott az egyesület 2-ik (az 1877-ik évet

illető) évkönyve azon jelentéssel, hogy ez évkönyvnek szétküldése az egyesület tagjaihoz már megkezdett. A választmány az évkönyv gondos egybeállítását s azon körülményt tekintve, hogy az évkönyv a mult évinél ó ivvel nagyobb s tartalma is a székegyföldnek igen sok nevezetes érdekével foglalkozik: szerkesztő Buzogány Áron urnak köszönetet szavazott.

A pályamű-bíráló bizottság jelentéséből örömmel értesült a választmány, hogy az említett bizottság a beérkezett művet, mint a kitűzött pályakérdés minden ágára tüzetesen megfelelő, nagy tárgyavatottsággal, sokoldalú és beható tanulmányozással írottat s általános irodalmi beccsel bírót a kitűzött 1000 forint jutalomdíjra méltónak ítélte és ehhez képest az említett jutalomdíjat a még be nem mutatott s a bírálók reménye szerint épen ily sikerülten dolgozott két szakasz beküldése és megfelelő megírálása után a pályázó részére kiadandónak jelentette ki. Ez eredményről a még névtelen pályázó hírlapi közlés után értesítettini határozottat.

Ez után három uj tagnak az egyesületbe lépése jelentetett be.

Továbbá tárgyalott az egyesület által képezett budai vincellérképezdi növendék László Ferenc alkalmazása kérdése, miután ő folyó évi aug. havában tanfolyamát bevégezi. Azon célt tekintve, hogy az egyesület ez ifjában Marosszék, mint gyümölcs- és szőlőmivéléssel foglalkozó székegyföldi terület számára kívánt egy kiképzett egyént szerezni, ki otthon a községeknek, úgy magánosoknak is a gyümölcsfa tenyésztés, szőlőmivélés és pincegazdaság körül megfelelő oktatást és utasítást adhasson s ehhez képest az ő alkalmazása leginkább az említett megye területén volna legkívánatosabb. Maros-Tordamegye bizottsága, valamint a marosszéki havas birtokossághoz is kérdés fog intézteni, ha vajon ama vidék azon közgazdasági érdekei előmozdithatása végett ezen ifjúnak azonnali alkalmazását nem találja-e önhatáskörében kivihetőnek és létesíthetőnek?

Az udvarhelymegyei vidéki bizottság jelentéséből megelégedéssel olvasta a választmány, hogy ezen vidéki bizottság tevékenységét több irányban megkezdette s a székegyföldi birtokrendezésre vonatkozó emlékirat elkészülvén, maholnap a választmány onnan az országgyűlés elé fogja terjesztetnini.

CSARNOK.

A fővárosi életből

Számuzszerű forró szél által felkavart rákosi homok tölti meg szemünket, szánkat, míg elérjük verjétektől gyönyörűve a helyi gőzhajó dobogóját.

Dulakodással fejlődő tölönagsz közti juthatsz a jegyváltó bódé korlátja mögé, hogy még e földön megszerezhesd egy darabka paradicsom láthatásának jogát.

Igen! a hová vezetlek olvasóm, az egy darab paradicsom, egy tündérsziget, bárha szépsége nem túrdíri kezek műve, sőt nagyon is emberi elmé: kerülven az az általános értéktermő és csereeszköznek — a pénznek — millióba, mely hitvány anyagi dolgokkal a tündérek tudvalevőleg nem foglalkoznak.

Mire az ingó jármű födelzetén koppanhat lépésed, már mások által elfoglalva találsz ott minden darabka olyan helyet, a mit az emberi elme azon célra talált fel, hogy tested sulyának hordásától lábaid egydőre megkímélve maradjanak. Vigasztalódol a kárpótlás reményével s megsülsz fél oldalon a nap forró hevéitől, míg a másik oldalán a kazán kisugárzó melege „dinsztöl“ — jó magyarsággal mondva. —

Bőgössé fajult fütty adja tudtul, hogy indulunk s szánkozva tekintesz a parton álló szerencsétlenekre, kik sovárgó vágygyal vegyes dühös pillantást vetnek a távozó járműre, honnan a toilette-jét hosszasan csináló asszonyság — s miatta természetesen férje is, dadástól, pereputtyostól együtt — lemaradt. Egy egész hosszú óráig — míg a következő hajó indul — tanakodhatnak a felett, hogy valóban az uj robe on szükségesnek taált igazítások okozták-e a szerencsétlenséget.

Parttól partig kigyózáva, állomást tartunk a kikötőknél s annyira szaporodunk, hogy a hatalmas éptimény csak egy nyög terhe alatt. Átkelőpropellerek és különböző cél felé igyekvő gőzökkel kerülgetődvé: bámulva akadt meg szemünk a hullámokon ringó két fekete ponton — két civilizált vadrucán. Nem félnek a város zajától és nyüzgő hajórajtól, megszkótkák már ezt, pusztától tartaniok nem kell.

A lánchid alatt már átsurrantunk s a Margithid nyílásai közül hivilag integetnek felénk a hatalmas platanok dunai szellő által hajtogatott koronái. Még egy állomás a császárfürdőnél, honnan a conevillei harangok ütemeit küldi felénk a héber zenekar s aztán — cénál vagyunk. Kikötünk a tündérszigetnek, mely Béla király leányától szent Margittól vette nevét.

Az olajfa, jazmin és róza egymással versenyző illatárja csaknem elkábit s míg magadhoz nem térsz valóban izlam hitűnek és a tulvilágon, a prophéta ölebe térve véled magadat, a mi annál megmagyarázhatóbb, mert körülteit bájos hurik se-lyemuszályai suhogznak.

Lehet-e látni a Margitszigetet a nélkül, hogy Kazanlik rózsavölgyeit ne varázsolnák élénkbe azok a leírhatlan szépségű rózsáligetkék, hogy a szeretet, mellyel emberemlékezett óta a „virágok királynője“ iránt — mint Sapphó legelőször elnevezte a rózsát — mindenki viseltett, minket is el ne ragadna. Nem volt költő, ki a rózsát meg ne énekelte volna, s helyesen mondja Lenau: „a tavasz midőn elbucszik, szive vért csendesen folyasztva, a kerti virágok legpompásabbikát, a rózsát hagyja hátra.“

Anakreon a rózsát, mint az istenek elragadtatását, a muzsák kedvencvirágát, az emberek és dalnokok gyönyörét, mint a beteg gyógyszerét éneklé meg s azt mondja róla, hogy a halottat megóvjja az elporlásól. A róza, mint a szépség jelképe Venusnak volt szentelve, mint a szerelem jelképe Amornak, Aurorának mint az ifjúság symboluma s Harpokratesnek mint a hallgatás jele.

A rómaiaknál a rózsát csak a helység legszébb leányai árulhatták, ezek közül nem egynek nevét tették halhatatlanná a latin költők. Augustus alatt és utána a rózsák iránti szeretet tulságba ment. Minden ceremoniánál ez vitte a főszerepet. Az utcákat rózsaszálakkal díszítették, rózsaszálak heverve folytak le lakomáik. Svetonius említi Nero császárról, hogy az egyetlen ünnepegyre szükséges rózsákért 4 millió sestertiumot (200.000 tallért) költött; A magyar népdal sem emlit egyetlen virágot gyakrabban a rózsánál; a kedves dicséretnek legmagasabb foka az hogy: „rózsafán termettél.“

Minthogy a róza — Ausztraliát és az egyenlítő mellékét kivéve — éjszakra és délen mindenhol terem, (még a leghidegebb északra is vannak rózsái) mindenhol kedvence az embereknek, kedvencünk nekünk is, ez melegségünk, ha el vagyunk általa ragadtatva, száz meg száz és szebbnél szebb válfájában gyönyörködhetni adtatván az istenek által.

Ha Semiramis függő kertjei Ninivében és a babyloni hires kertek valóban oly szépek voltak, milyennek a hagyomány és Gusztav Doré mesteri rajzai feltüntetik: lehetetlen, hogy rózsákban ne bővelkedtek volna; hogy a Margitsziget oly bájos, azt egyebet mellett főkép rózsáinak köszönheti. De ne engedjük magunkat az előszeretettel vezetni, egyebet halgatással mellőzve. Ha láttál üde bársonyt a növényzet zöld színében pompázva, úgy képzelmel szerezhetsz arról a gyepről, mely a facsoportok közeit kitölti. Egyik fűszálnak nem szabad a fejét a többi fölé emelni, ha ezt teszi — lecsipik. Az alszuthi uradalom gyerekségtől arra nevelt egyszerű magyar parasztiainak falusi alakjai — annyira elütőleg a főváros eleganciájától — lankadatlan szorgalommal csavarolják a boa constrictornak látszó kautsuk csöveket a vízvezeték nyitocspajpára, hogy fű, fa, virág üdőségét a kilövelt vizsugár kellőleg megőrizze.

A diszes virágzónyergőket mintát vehet szőnyeggyáros és az atlasz cifra arabeszkkel himező dívatárusnó épügy, mint az ornamentikus faragványokat kalapáló kömetező, vagy a diszletfestő.

A fűrdőépület terrassa maga is van oly művészi alakítás a fűrdőépület jónoszlopokkal támasztott csarnokával.

Az artézi kút vize toronyország épület tetején bugyog fel, hol szétterülve lépcsőzetes esséssel csurog a folyóba, kénsvavas mézskéreggel vonva be a falazatot, incrustálva az oda helyezett kosárkákat, melyek majd valahol salonok ritkasságai között pompáznak, csodálatot kelteve, mint a mesterség természetesen, vagy a természet mesterséges alkotásai.

A torony alján levő csarnokban kecsketej és savóval feleeresztve isszák a kénes meleg vizet üdülést és gyógyulást kereső betegek, kiknek száma a városligeti artézi kút elkészülte óta a két gyógyforrás közt oszlik meg.

A sziget végét a lóvonatu vasuton kívül a legszebb fák, bokrok, virágok által szegélyezett sétányok kötik össze, a közbenlevő térségeket különféle facsoportok szorítják szűkebbre, egy csoport „a tölgyek alatt“ születtek a régi dicsőség és régi gyászról regélő magyar balladák. A kisebb ösvényeket teljes virágzásban levő meternyi magas pelargoniumok szegélyezik, körülfutva kigyózó tarka köröktől, csillagoktól.

Nyakát meresztve tekint egy nagyobb tömeg egyik magas fa koronájára; azokat a sárga tulipánokat nézik, melyek a fa ágairól alácsüngenek. Hogy képzelmel tulszágíva ne legyen, szünjünk meg a leírással, hisz már ugy is esteledik. Hallgassuk meg a számtalan csalogány koncertjét a mint hivatogának.

A döngő szunyograj ellen jó lesz rágyújtani egy jó száraz trafnikra; meglehetsz győződve, hogy szomszédnődnek a máskor annyira gyűlölt dohányfüst egy egyszer még kellemes is, mindenesetre kellemesebb, mint amaz apró bestiák fulánkjának kitenni a bőr puha bársonyát.

Azt kérdezed olvasóm, hogy hát szabad-e abból a szép indiai sárga rózsából egyet leszakítani? Azért emlittem épen sárga rózsát, mert ma ez a dívat s a dívat halonra dönt minden előítéletet a sárga szín iránt, — bábeli módon összezavarja az egész virágnyelvet. — Felelek a kérdésre: Nem! Még egy falevélkét sem szabad érintened, s ha plane a megszeretett róza újaid közt maradna: ugy bizony 1000 2000 rézkrajcárig menő előszere-teti értékben marasztalnának el, vagy aránylagos